

الگوی کاوشگری، راهبرد پرورش تفکر انتقادی در دانش آموزان

مریم سادات سیدشریفی کاخکی - فاطمه خانلقی

مشهد مقدّس - ۱۳۹۵

سید شریفی کاخکی، مریم، ۱۳۶۳ -
الگوی کاوشگری، راهبرد پرورش تفکر انتقادی در دانش‌آموزان/
مریم‌سادات سید شریفی کاخکی، فاطمه خانلقی.

مشهد: مینوفر، ۱۳۹۶.

٩٦: ص.

سلامت و تربیت : ۹۰۴۲

978-600-8701-78-1: : ۱۰۰۰۰ ریال

فیما

کتابنامہ:

تفکر انتقادی -- نمونه پژوهی

Critical thinking -- Case studies:

اندیشه و تفکر خلاق -- نمونه پژوهی

Creative thinking -- Case studies:

خانلقی، فاطمه، ۱۲۶۲ -

١٣٩٦ ٧ الف ٨٨ س / ٤٤١ BF

٢٢/١٥٢:

٢٦٥٧٩٣:

عنوان کتاب: الگوی کاوشگری، راهبردهای تفکر انتقادی در دانش آموزان

نویسندگان: مریم سادات سیدشریفی ۲، حکمی - فاطمہ خانلقی

صفحہ ۱۰۱، اسرارِ محمد رحمان پور

شمارگان ۱۰۰ نسخه

چاپ و صحافی

شایک: ۱-۷۸-۷۰۱-۶۰۰-۹۱۱

تمام حقوق چاپ و نشر این اثر محفوظ است.

مشهد مقدس، بلوار جلال آل احمد ۶۹ پ ۱۱۶، ص. پ: ۹۱۸۹۵-۱۷۵۵

همراه: ۰۹۳۵۲۱۶۲۷۵۵ - تلفن و دورنگار: ۰۵۱-۳۸۳۲۳۵۵۳

سایت: www.minufar.ir - ایمیل: minufar@yahoo.com

نقشات مینوفر
Minufer Publications

پیشگفتار

آموزش کاوشگری برای آن تدوین شده است تا شاگردان بطور مستقیم به جریان تفکر علمی کشانده شوند و این امر به وسیله فشرده ساختن جریان علمی در زمانی بسیار کوتاه صورت می پذیرد. آموزش کاوشگری، دانش آموزان را در موقعیتی قرار می دهد که آن ها مسائل خود را از طریق اندیشه، کاوش و پژوهش به مدد شواهد موجود یا گوناگونی آوری شده بیازمایند و شخصاً از آنها نتیجه گیری کنند. با چنین رویکردی آنها علاوه بر یادگیری حقایق علمی، روش و نگرش علمی را نیز کسب می کنند. در واقع، روش کاوشگری فراهم ساختن موقعیتی همراه با تحیر و کنجکاوی، به منظور ترغیب دانش آموزان برای حل مسائل موجود و یادگیری فعال است. آموزش کاوشگری به وسیلهٔ ریچارد ساچمن برای تدریس یک جریان تفحصی و توضیح پدیده ای غیرمعمول ایجاد گردید. از دیدگاه ساچمن و همکارانش هدف اساسی این الگو تقویت فرآیندهای مکرر استقرایی (از جزء به کل رسیدن) و استدلال علمی است. نتایج حاصل از پژوهش ها، نشان داده اند که استفاده از روش تدریس حاضر سبب افزایش درک و فهم علوم، تفکر منطقی و مهارت های کسب و تجزیه و تحلیل اطلاعات می شود. بنا به باور ساچمن، علوم دانش آموزان توانایی آن را دارند که فرآیند تحقیق را پیگیری کنند. همچنین، او باور دارد که به صورت مستقیم می توان تحقیق کردن را به کودکان آموخت. آموزش کاوشگری با معرفی یک حادثه شگفت آور به شاگردان شروع می شود.

برونر، تابا، آزویل و ساچمن معتقدند که ؛ انسان ها به طور طبیعی محقق پژوهشگرند. این اعتقاد هم وجود دارد که باید برای ارتقای سطح توانمندی تفکر به

فرآیند منطقی و عقلی پژوهش، آگاهی و وقوف کامل نیست. این الگو باعث تقویت استدلال فراگیران، شناخت مفاهیم، فرضیه ها و آزمون آن ها در دانش آموزان می شود و منجر به یادگیری و تقویت مهارت های جریان علمی، کاوشگری خلاق، استقلال در یادگیری، تحمل ابهام و موقتی بودن دانش در دانش آموزان می شود.

اساس آموزش کاوشگری بر توانمند ساختن فراگیران برای رسیدن به پاسخ سوالاتی است که با آن مواجه می شوند. این نوع آموزش روحیه کاوشگری را در دانش آموزان تقویت می نماید. هدف کلی آموزش کاوشگری، کمک به شاگردان است تا در خود نظم عقلی و مهارت های لازم برای ایجاد سوال و تحقیق، برای پاسخ به آن ها را مبتنی بر کنج کاوی خود به وجود آورند. زیرا در این روش از شاگردان خواسته می شود که از خود سوال کنند، با مسئله درگیر شوند، اطلاعات لازم را گردآوری کنند، مطالب گردآوری شده را انسجام دهند و به کشف پاسخ برسند. جویس و ویل (۱۹۹۲) هدف نهایی گوی کاوشگری تشویق دانش آموزان به تجربه و تولید دانش جدید است، بنابراین، صراحتاً تأکید بر آگاه شدن و تسلط یافتن بر فرایند کاوشگری دارد. ساچمن همچون برونر و تابا، اعتقاد دارد که شاگردان می توانند از جریان کاوشگری، آگاه شوند و روش های علمی را بطور مستقیم بیاموزند. همه ما اغلب به طور شهودی به کاوشگری در پردازیم. لیکن ساچمن احساس کند ما نمی توانیم به تحلیل و توسعه تفکر خود پردازیم مگر آن که، خود از آن آگاه باشیم. ساچمن فراتر از آن، عقیده دارد که مهم است که دانش آموزان به این نگرش برسند که سرتاسر دانش آزمایشی و موقتی است. به عبارت دیگر دانشمندان به ارائه نظریه ها و توضیحات می پردازند. در سال های بعد، این دانش ها به وسیله نظریه های جدید کنار گذاشته می شوند زیرا جواب ها همواره قطعی و همیشگی نیستند.

ما همواره می توانیم در توضیحات خود کامل تر و مجرب تر شویم. اغلب مسائل از توضیحات به ظاهر درست برخوردار می باشند. شاگردان باید ابهاماتی را که کاوشگری واقعی در پی دارد تشخیص داده و با آن راحت برخورد کنند. آنان همچنین باید آگاه باشند که نظر شخص دوم به تکمیل تفکر ما کمک می کند. در پایان سخن از همه عزیزانی که این مجموعه را مطالعه نموده و هر گونه انتقاد، نظر، پیشنهاد نسبت به این کتاب دارند، خواهشمند است نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را به وسیله پست الکترونیکی msharifi63@gmail.com در میان گذارند تا در مراحل بعدی تصحیح و تکمیل گردان شود...

پیروز باشید.

مریم سادات سید شریفی

بهمن ماه ۱۳۹۵

عنوان صفحه

فصل اول: کلیات

- ۱-۱ مقدمه ۱۵
- ۱-۲ بیان مسأله ۱۷
- ۱-۳ اهمیت و ضرورت موضوع مورد مطالعه ۲۱
- ۱-۴ تعاریف نظری و پیراهار مفاهیم ۲۶
- ۱-۴-۱ الگوی کاوشگری ۲۶
- ۱-۴-۲ تفکر انتقادی ۲۶

فصل دوم: مبانی نظری و دیشینه مطالعاتی

- ۲-۱ مقدمه ۲۹
- ۲-۲ مروری بر مبانی نظری مطالعات ۳۱
- ۲-۲-۱ تعریف و مزایای الگوی کاوشگری ۳۱
- ۲-۲-۲ مشخصه های الگوی کاوشگری ۳۳
- ۲-۲-۳ نگاهی به روش تدریس کاوشگری یا اکتشافی ۳۵
- ۲-۲-۴ انواع کاوشگری ۳۷
- ۲-۲-۵ اهداف آموزش به شیوه کاوشگری ۳۸
- ۲-۲-۷ مبانی نظری و تحقیقات حامی الگوی کاوشگری ۳۸

- ۴۱ ۸-۲-۲ ساختار الگوی کاوشگری
- ۴۳ ۹-۲-۲ مراحل اجرای الگوی کاوشگری
- ۴۵ ۱۰-۲-۲ محاسن و محدودیت های الگوی کاوشگری
- ۴۶ ۱۱-۲-۲ روش های تدریس در الگوی کاوشگری
- ۵۴ ۱۲-۲-۲ کاوشگری در کلاس درس
- ۵۵ ۱۳-۲-۲ تفکر و کاوشگری
- ۵۷ ۱۴-۲-۲ مریم و ویژگی های تفکر انتقادی
- ۵۹ ۱۵-۲-۲ تفکر انتقادی: رنظر واتسون و گلیزر
- ۶۰ ۱۶-۲-۲ - ضرورت و اهمیت تفکر انتقادی
- ۶۱ ۱۷-۲-۲ ویژگی های معلم در تفکر انتقادی
- ۶۲ ۱۸-۲-۲ - مقایسه ی آموزش و یادگیری سنتی با آموزش تفکر
- ۶۳ ۱۹-۲-۲ راهکارهای کاربردی برای ایجاد یک کلاس درس تفکر انتقادی
- ۶۵ ۲۰-۲-۲ استدلال در تفکر انتقادی
- ۶۶ ۲۱-۲-۲ هدف تفکر انتقادی
- ۶۷ ۲۲-۲-۲ سطوح تفکر انتقادی
- ۶۸ ۲۳-۲-۲ مهارت تفکر تحلیلی همراه با تفکر انتقادی
- ۷۰ ۲۳-۲-۲ پنج نوع تکلیف نوشتاری برای تفکر انتقادی
- ۷۲ ۲۴-۲-۲ موانع تفکر انتقادی
- ۷۳ ۳-۲-۳ سوابق پژوهش
- ۷۳ ۱-۳-۲ پیشینه تحقیقات داخلی
- ۷۵ ۲-۳-۲ پیشینه تحقیقات خارجی

فصل سوّم: جمع بندی و نتیجه گیری

۳-۱- نتیجه گیری : ۷۹

۳-۲- پیشنهادات : ۸۱

منابع و مأخذ ۸۳

www.ketab.ir